

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 13Csp/88/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4317210022
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 03. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Viera Kováčová
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2018:4317210022.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Levice sudkyňou Mgr. Vierou Kováčovou v spore žalobkyne: L. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX U., S. XXX/XX, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom 811 09 Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, takto

rozhodol:

I. Súd u r č u j e , že dohoda o zrážkach zo mzdy dlžníka zo dňa 24.11.2015 k zmluve o spotrebiteľskom úvere pod č. 405401649, j e n e p l a t n á .

II. Žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %, ktorú je povinný žalovaný zaplatiť žalobkyni do troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti samostatného uznesenia, ktoré vydá súdny úradník o výške trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala, aby súd určil, že dohoda o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka zo dňa 24.11.2015 uzatvorená medzi žalobkyňou a žalovaným je neplatná.
2. Žalobkyňa ďalej v podanej žalobe uviedla, že uzavrela so žalovaným dňa 24.11.2015 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 405401649 (ďalej len ako „Zmluva“) a súčasne na zabezpečenie pohľadávky žalovaného z úverovej zmluvy došlo k uzavretiu dohody o zrážkach zo mzdy a iných príjmov. V danom prípade ide o spotrebiteľský právny vzťah, pre ktoré je typické, že návrh zmlúv býva veľmi často predtlačnený na formulároch s tým, že fyzická osoba - spotrebiteľ nemá možnosť dosiahnuť zmenu v návrhu zmluvy, nemôže vyjednávať a môže tento návrh buď prijať alebo neprijať a zmluvu neuzavrieť. Dohoda o zrážkach zo mzdy je podľa názoru žalobkyne absolútne neplatný právny úkon, nakoľko nebola osobitne dojednaná, žalobkyňa nemala možnosť ovplyvniť obsah tejto dohody, neboli jej podrobne vysvetlené následky uzavretia tejto dohody.
3. V zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka: „Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne, alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.“ Predmetnú dohodu o zrážkach zo mzdy však nemožno považovať za individuálne dojednanú, pretože v zmysle § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka „Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.“
4. Žalovaný požiadal zamestnávateľa žalobkyne o vykonávanie zrážok zo mzdy, a to na základe „Žiadosti o vykonávanie zrážok zo mzdy“ zo dňa 11.04.2016 a žalobkyni bolo vykonávanie zrážok zo mzdy oznámené na základe oznámenia zo dňa 02.01.2017, kde žalovaný uviedol, že pristupuje k realizácii zrážok zo mzdy na základe dohody o zrážkach zo mzdy. V súčasnej dobe sú žalobkyni na základe dohody o zrážkach zo mzdy vykonávané zamestnávateľom zrážky zo mzdy vo výške 35 eur.

5. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok unijného práva, a to ex offo súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (neprijateľné zmluvné podmienky).

6. Žalobkyňa tiež z opatrnosti uviedla, že v danom prípade sa jedná o štandardnú spotrebiteľskú zmluvu, ktorá musí obsahovať zákonné obligatorné náležitosti v súlade so zákonom č. 129/2010 Z. z., pričom je nesporné, že žalovaný takýmto spôsobom obchádza zákon a z tohto dôvodu je táto zmluva neplatná na základe § 39 Občianskeho zákonníka. Keďže je neplatný základný právny vzťah, teda úverová zmluva, nemôže byť platný ani zabezpečovací inštitút, dohoda o zrážkach zo mzdy.

7. Žalobkyňa žiadala vydať neodkladné opatrenie v znení, že žalovaný je povinný zdržať sa akéhokoľvek použitia dohody o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka zo dňa 24.11.2015, ktorá tvorí neoddeliteľnú súčasť Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 405401649, zo dňa 24.11.2015 uzatvorenej medzi žalobkyňou a žalovaným a vykonať oznámenie zamestnávateľovi žalobkyne - Cloetta Slovakia, s.r.o., Ul. Zeppelina 5, 934 01 Levice, IČO: 35 962 488, aby upustil od vykonávania zrážok zo mzdy, a to až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej.

8. Okresný súd Levice uznesením zo dňa 02.06.2017 č. k. 13Csp/88/2017-13 vyhovel návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, pričom v zákonnej lehote proti tomuto uzneseniu podal žalovaný odvolanie.

9. Krajský súd v Nitre uznesením zo dňa 07.09.2017 č. k. 12Co/72/2017-30 potvrdil uznesenie Okresného súdu Levice č. k. 13Csp/88/2017-13 zo dňa 02.06.2017.

10. Žalovaný sa vyjadril písomne k žalobe, ktoré bolo doručené Okresnému súdu Levice dňa 01.12.2017 a poukázal na to, že žalobkyňa nemá naliehavý právny záujem na určení neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy podľa § 137 písm. c) CSP. Zmluvy a iné právne úkony, ich existencia, platnosť či neplatnosť, sú právnymi skutočnosťami v zmysle § 2 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Určenie existencie právnej skutočnosti (napr. právny úkon je neplatný) odporuje vo svojej podstate zásade, že súd má určiť aktuálny právny stav. Vychádzajúc zo znenia citovaného ustanovenia § 137 písm. d) CSP je možné konštatovať, že CSP v zásade nepripúšťa určovacie žaloby o určenie právnej skutočnosti s výnimkou žalôb za podmienky, že to vyplýva z osobitného predpisu. Osobitným právnym predpisom, t. j. výnimka žalôb o určenie právnej skutočnosti, je Zákonník práce, Zákon o dobrovoľných dražbách, Občiansky zákonník (žaloba o neplatnosť výpovede nájmu bytu). Dohoda o zrážkach zo mzdy spĺňa základné náležitosti, a to:

1. písomnú formu,

2. súhlas dlžníka s dohodou, na znak čoho bola dohoda podpísaná,

3. uvedenie rozsahu vykonávaných zrážok vo výške 350 eur,

4. v prípade dohody o zrážkach zo mzdy sa veriteľ dostáva do majetkovoprávneho styku s ďalším subjektom, ktorý nie je priamym účastníkom dohody o zrážkach zo mzdy, t. j. s platiteľom mzdy. Preto v dohode musí byť platiteľ mzdy náležite identifikovaný, ako je to uvedené v spornej dohode.

Na základe tohto nie je možné vyhlásiť dohodu za neplatnú.

11. Žalobkyňa na pojednávaní dňa 12.03.2018 uviedla, že pre žalovaného spláca úver. Potvrdila, že predložila rozhodnutie Okresného súdu v Leviciach o nariadení neodkladného opatrenia zo dňa 02.06.2017 svojmu zamestnávateľovi, avšak ten jej naďalej vykonáva zrážky zo mzdy. Zrážky zo mzdy sa vykonávajú na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere pod č. 405401649. Zmluvu o spotrebiteľskom úvere ako aj dohodu o zrážkach zo mzdy vlastnoručne podpísala. Uviedla, že žalovaný jej úver poskytol buď na druhý deň po uzavretí zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo až na ďalší deň. Keď uzatvárala zmluvu o spotrebiteľskom úvere, potrebovala peňažné prostriedky. Dohodu o zrážkach zo mzdy nechcela uzavrieť, ale táto jej bola predložená bez toho, aby jej bol obsah vysvetlený, a preto podpísala aj dohodu o zrážkach zo mzdy. Nemala žiadnu možnosť ovplyvniť dohodu o zrážkach zo mzdy, táto jej bola predložená bez ďalšieho so zmluvou o spotrebiteľskom úvere.

12. Žalovaný sa na nariadené pojednávanie dňa 12.03.2018 nedostavil, predvolanie mal riadne a včas doručené, neúčast' súdu neospravedlnil, o odročenie nepožiadal, a preto súd vec prejednal v neprítomnosti žalovaného podľa § 180 CSP.

13. Strany sporu nemali ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania.

14. Súd vykonal dokazovanie písomnou zmluvou o spotrebiteľskom úvere zo dňa 24.11.2015 pod č. 405401649, písomnou dohodou o zrážkach zo mzdy a iných príjmov uzavretých medzi žalobkyňou a žalovaným dňa 24.11.2015, oznámením žalovaného zo dňa 02.01.2017 o realizácii dohody o zrážkach zo mzdy, žiadosť o vykonávanie zrážok zo mzdy žalovaným zo dňa 11.04.2016 zamestnávateľovi žalobkyne, kartou zrážok zamestnanca zo dňa 20.04.2017, opisom mzdového listu za mesiac november 2016, zoznamom veriteľov.

15. Podľa § 137 CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o

a) splnení povinnosti,

b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu,

c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo

d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

16. Podľa § 34 Občianskeho zákonníka právny úkon je prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú.

17. Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

18. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

19. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka (platného a účinného od 01.11.2015 do 22.12.2015) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

20. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

21. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

22. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

23. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

24. Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

25. Podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

26. Podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré

a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy,

b) dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa,

c) vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť dodávateľa za konanie alebo opomenutie, ktorým sa spotrebiteľovi spôsobila smrť alebo ujma na zdraví,

d) vylučujú alebo obmedzujú práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady alebo zodpovednosti za škodu,

e) umožňujú dodávateľovi, aby spotrebiteľovi nevydal ním poskytnuté plnenie aj v prípade, ak spotrebiteľ neuzavrie s dodávateľom zmluvu alebo od nej odstúpi,

f) umožňujú dodávateľovi odstúpiť od zmluvy bez zmluvného alebo zákonného dôvodu a spotrebiteľovi to neumožňujú,

g) oprávňujú dodávateľa, aby bez dôvodov hodných osobitného zreteľa vypovedal zmluvu uzavretú na dobu neurčitú bez primeranej výpovednej lehoty,

h) prikazujú spotrebiteľovi, aby splnil všetky záväzky aj vtedy, ak dodávateľ nespĺnil záväzky, ktoré vznikli,

i) umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve,

j) určujú, že cena tovaru alebo služieb bude určená v čase ich splnenia, alebo dodávateľ oprávňujú na zvýšenie ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia,

k) požadujú od spotrebiteľa, ktorý nespĺnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nespĺnením jeho záväzku,

l) obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukladajú spotrebiteľovi povinnosti niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana,

m) v prípade čiastočného alebo úplného nesplnenia záväzku zo strany dodávateľa neprimerane obmedzujú alebo vylučujú možnosť spotrebiteľa domáhať sa svojich práv voči dodávateľovi vrátane práva spotrebiteľa započítať pohľadávku voči dodávateľovi,

n) spôsobujú, že platnosť zmluvy uzatvorenej na dobu určitú sa po uplynutí obdobia, na ktorú bola zmluva uzavretá, predlži, pričom spotrebiteľovi priznávajú neprimerane krátke obdobie na prejavenie súhlasu s predĺžením platnosti zmluvy,

o) oprávňujú dodávateľa rozhodnúť o tom, že jeho plnenie je v súlade so zmluvou, alebo ktoré priznávajú právo zmluvu vykladať iba dodávateľovi,

p) obmedzujú zodpovednosť dodávateľa, ak bola zmluva uzavretá sprostredkovateľom, alebo vyžadujú uzavretie zmluvy prostredníctvom sprostredkovateľa v osobitnej forme,

r) umožňujú, aby bol spor medzi stranami riešený v rozhodcovskom konaní bez splnenia podmienok ustanovených osobitným zákonom,

s) požadujú, aby spotrebiteľ poskytol zabezpečenie splnenia svojho záväzku v hodnote neprimerane vyššej, ako je výška jeho záväzku vyplývajúca zo spotrebiteľskej zmluvy v čase uzavretia dohody o zabezpečení splnenia záväzku spotrebiteľa,

t) požadujú od spotrebiteľa plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa,

u) požadujú od spotrebiteľa, aby bol neprimerane dlho viazaný zmluvou aj keď pri uzavieraní zmluvy bolo zrejmé, že predmet zmluvy možno dosiahnuť v podstatne kratšom čase,

v) požadujú od spotrebiteľa uhradenie plnení, o ktorých spotrebiteľ nebol pred uzavretím zmluvy preukázateľne informovaný, ktorých úhrada nebola upravená v zmluve alebo za ktoré spotrebiteľ nedostáva dohodnuté protiplnenie.

27. Podľa § 53 ods. 5 Obč. zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

28. Podľa § 54 ods. 1 Obč. zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

29. Podľa § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

30. Podľa § 551 ods. 1 Občianskeho zákonníka uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia.

31. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala, aby súd určil, že dohoda o zrážkach zo mzdy dlžníka zo dňa 24.11.2015 k zmluve o spotrebiteľskom úvere pod č. 405401649 je neplatná. Súčasne pri podávaní žaloby sa domáhala nariadenia neodkladného opatrenia podľa ust. § 324 a nasl. CSP v znení, že žalovaný je povinný zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy žalobkyne na základe dohody o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka zo dňa 24.11.2015, ktorá tvorí neoddeliteľnú súčasť Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 405401649, zo dňa 24.11.2015 uzatvorenej medzi žalobkyňou a žalovaným a vykonať oznámenie zamestnávateľovi žalobkyne - Cloetta Slovakia, s.r.o., Ul. Zeppelina 5, 934 01 Levice, IČO: 35 962 488, aby upustil od vykonávania zrážok zo mzdy.

32. Okresný súd Levice vo veci nariadil neodkladné opatrenie uznesením Okresného súdu Levice zo dňa 02.06.2017 č. k. 13Csp/88/2017-13.

33. Proti tomuto uzneseniu v zákonnej lehote podal žalovaný odvolanie, pričom Krajský súd v Nitre uznesením zo dňa 07.09.2017 č. k. 12Co/72/2017-30 uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil.

34. Súd na základe vykonaného dokazovania žalobe o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy vyhovel, nakoľko vykonaným dokazovaním mal dôvodnosť žaloby za preukázanú.

35. Súd žiadal žalovaného, aby preukázal, v ktorý deň žalobkyni poskytol úver, avšak na dožiadanie súdu túto skutočnosť neosvedčil listinou, ktorá by preukazovala, ku ktorému dňu žalovaný poskytol žalobkyňi spotrebiteľský úver.

36. Dohoda o zrážkach zo mzdy predstavuje zabezpečovací prostriedok peňažnej pohľadávky, ktorú uzatvára veriteľ s dlžníkom. Pre takúto dohodu platia všeobecné ustanovenia o právnych úkonoch (§ 34 a nasl. Obč. zákonníka). Dohoda musí obsahovať označenie pohľadávky, o uspokojenie ktorej ide a výšku dohodnutých zrážok. V dohode o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov zo dňa 24.11.2015 sa síce uvádza, že veriteľ poskytol dlžníkovi úver vo výške 200 eur, avšak žalobkyňa uviedla, že spotrebiteľský úver žalovaný poskytol žalobkyňi až po uzavretí zmluvy o spotrebiteľskom úvere na druhý alebo až ďalší

deň, pričom zmluva o spotrebiteľskom úvere bola podpísaná dňa 24.11.2015 a tiež aj dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov. Žalovaný na výzvu súdu nepreukázal, že ku dňu 24.11.2015 žalobkyni úver poskytol. Z uvedeného dôvodu síce je uvedený v dohode o zrážkach zo mzdy úver vo výške 200 eur, avšak tento reálne poskytnutý ku dňu uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy nebol. V dohode o zrážkach zo mzdy sa uvádza v článku I, že veriteľ a dlžník uzavreli dňa 24.11.2015 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 405401649, na základe ktorej poskytol veriteľ dlžníkovi úver vo výške 200 eur a dlžník sa zaviazal poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady so spotrebiteľským úverom vo výške 150 eur, t. j. zaplatiť celkovú čiastku 350 eur. V predmetnom ustanovení článku I dohody o zrážkach zo mzdy si strany sporu dohodli, že veriteľ a dlžník sa dohodli na zabezpečení pohľadávok veriteľa z úverovej zmluvy alebo v súvislosti s ňou vo forme tejto dohody, pričom zabezpečovaná pohľadávka znamená ktorúkoľvek jednotlivú a tiež všetky nižšie špecifikované pohľadávky veriteľa voči dlžníkovi, pričom do tohto článku uviedli:

- a) pohľadávky na zaplatenie peňažných prostriedkov dlhovaných veriteľovi na základe zmluvy o úvere, najmä pohľadávky na zaplatenie úveru spolu s jeho príslušenstvom,
- b) pohľadávky na náhradu škody, ktoré vzniknú veriteľovi voči dlžníkovi na základe zmluvy o úvere alebo v súvislosti s ňou,
- c) pohľadávky, ktoré vzniknú v dôsledku alebo v súvislosti s odstúpením alebo vypovedaním zmluvy o úvere,
- d) pohľadávky na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré vzniknú, resp. vznikli v súvislosti so zmluvou o úvere v dôsledku plnenia veriteľa dlžníkovi bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol,
- e) pohľadávky, ktoré vzniknú na základe posúdenia právneho úkonu, v dôsledku ktorého došlo k vzniku, zmene alebo zániku ktorejkoľvek z vyššie uvedených pohľadávok, ako odporovateľného právneho úkonu.

37. V článku II dohody o zrážkach zo mzdy sa uvádza, že dlžník súhlasí s tým, aby mu zamestnávateľ zrážal mesačne z jeho mzdy aj vyššiu čiastku, ako je uvedená v tejto dohode, až do zákonom stanovenej hranice pre výkon zrážok zo mzdy. Veriteľ je oprávnený po splatení istiny úveru a úrokov čo i len čiastočne prostredníctvom zrážok zo mzdy zaslať zamestnávateľovi výpočet úrokov z omeškania, iného príslušenstva pohľadávky ako aj úrokov z omeškania, zmluvných pokút a iných sankcií. Z článku I dohody o zrážkach zo mzdy pod písmenom b) sú uvádzané právne dôvody pod písmenom a) až c), pre ktoré môže žalovaný ako veriteľ vykonávať zrážky zo mzdy. Z obsahu čl. I dohody o zrážkach zo mzdy v tejto časti ale nie je presne špecifikovaná pohľadávka veriteľa, ktorá môže byť uspokojená zrážkami zo mzdy, nakoľko sa tam uvádza nie iba výška úveru a celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom a ďalšie nároky, ktoré nie sú vyčíslené. Z článku II dohody o zrážkach zo mzdy nie je zrejmé, v akej výške môže veriteľ vykonávať zrážky zo mzdy. V článku II dohody o zrážkach zo mzdy sa síce uvádza mesačná zrážka zo mzdy vo výške 35 eur, avšak tiež sa tu nachádza časť, v ktorej sa uvádza, že dlžník súhlasí s tým, aby mu zamestnávateľ zrážal mesačne z jeho mzdy aj vyššiu čiastku, ako je uvedená v tejto dohode, až do zákonom stanovenej hranice pre výkon zrážok zo mzdy. Z uvedeného dôvodu má súd za to, že dohoda o zrážkach zo mzdy neobsahuje konkrétne označenie pohľadávky, o uspokojenie ktorej ide ako aj výšku dohodnutých zrážok. Totiž v dohode o zrážkach zo mzdy sa uvádza, že zrážky zo mzdy je možné viesť nie len na zaplatenie pohľadávky úveru s jej príslušenstvom, ale aj na pohľadávky na náhrady škody, ktoré v budúcnosti veriteľovi vzniknú, na pohľadávky, ktoré vzniknú v súvislosti s odstúpením, prípadne vypovedaním zmluvy o úvere, na pohľadávky na vydanie bezdôvodného obohatenia a tiež pohľadávky, ktoré vzniknú na základe posúdenia právneho úkonu, v dôsledku ktorého došlo k vzniku, zmene alebo zániku ktorejkoľvek z vyššie uvedených pohľadávok, ako odporovateľného právneho úkonu. V dohode o zrážkach zo mzdy nie je špecifikácia, v akej výške by mala byť uspokojená náhrada škody, prípadná výška bezdôvodného obohatenia. V dohode o zrážkach zo mzdy sa len opisujú možné ďalšie spôsoby vzniku pohľadávok, kde sa uvádza, čo všetko je žalobkyňa ako dlžník povinná uhradiť žalovanému. Vymedzenie zabezpečovacej pohľadávky je preto neurčité a podľa § 37 ods. 1 Obč. zákonníka neplatné. V čase uzatvárania dohody o zrážkach zo mzdy musí byť zabezpečovaná pohľadávka presne a úplne konkretizovaná, inak by dlžník nemohol platne prejavíť vôľu uspokojiť pohľadávku veriteľa prostredníctvom uvedeného zabezpečovacieho prostriedku. V rámci občianskoprávných vzťahov podľa § 2 ods. 2 Obč. zákonníka vrátane zmluvných vzťahov majú účastníci rovnaké postavenie. Žalovaný ako veriteľ vo vzťahu k žalobkyni - spotrebiteľke nie je vo vzťahu nadriadenosti a neprislúcha mu právo jednostranne určovať, aké pohľadávky a v akej výške, ktoré okrem iného vzniknú aj v budúcnosti, sa budú realizovať formou zrážok zo mzdy v prospech spotrebiteľa.

38. Dohoda o zrážkach zo mzdy a iných príjmov zo dňa 24.11.2015 k zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 405401649 predstavuje formulárovú zmluvu, ktorá nebola individuálne dojednaná, čo potvrdila samotná

žalobkyňa, keď uviedla na pojednávaní dňa 12.03.2018, že podpísala tak zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ako aj dohodu o zrážkach zo mzdy, pretože potrebovala peňažné prostriedky, pričom dohodu o zrážkach zo mzdy nechcela uzavrieť, ale táto jej bola predložená bez toho, aby jej obsah bol vysvetlený, a preto ju podpísala. Žalobkyňa nikdy preto neuzatvorila slobodne dohodu o zrážkach zo mzdy v prospech žalovaného, pričom išlo o vopred určenú zmluvnú podmienku vo formulárovom type, ktorú žalobkyňa musela akceptovať a podrobiť sa jej. Dohoda o zrážkach zo mzdy svojim obsahom spôsobuje značnú nerovnováhu v zmluvnom postavení strán v neprospech žalobkyne - spotrebiteľa. Žalobkyňa uzatvárala dohodu o zrážkach zo mzdy ako dlžník, v pozícii spotrebiteľa, nakoľko dohodu o zrážkach zo mzdy podpísala ako fyzická osoba - nepodnikateľ. Pri uzatváraní dohody o zrážkach zo mzdy dlžník - spotrebiteľ musí viesť pohľadávku akého druhu zabezpečuje dohoda o zrážkach zo mzdy a v akej výške. V článku I sa síce uvádza, že dohoda o zrážkach zo mzdy zabezpečuje zmluvu o úvere spolu s príslušenstvom, ale tiež sa tu uvádzajú ďalšie pohľadávky, ktoré môžu v budúcnosti vzniknúť veriteľovi, ako napríklad pohľadávky na náhradu škody, pohľadávky v súvislosti s odstúpením od zmluvy, pohľadávky na vydanie bezdôvodného obohatenia. Preto v tejto časti je dohoda o zrážkach zo mzdy neurčitá, nakoľko žalobkyňa nevie zistiť, čo všetko má voči žalovanému ako dlžník zaplatiť.

39. V dohode o zrážkach zo mzdy bolo neurčité aj zmluvné dojednanie týkajúce sa výšky splátok v rozsahu, v akom má byť naplnená uhradzovacia funkcia zabezpečovacieho inštitútu zrážok zo mzdy. Podľa dohody o zrážkach zo mzdy v článku II dlžník súhlasil s tým, aby mu zamestnávateľ zrážal mesačne z jeho mzdy aj vyššiu čiastku, ako bola dohodnutá, t. j. nad sumu 35 eur, a to až do zákonom stanovenej hranice pre výkon zrážok zo mzdy. Preto aj zmluvné dojednanie v časti o výške zrážok zo mzdy je neurčité a má za následok neplatnosť dohody. Medzi stranami sporu sa síce dohodlo, že zrážky zo mzdy sa budú vykonávať vo výške 35 eur, avšak zamestnávateľ môže žalobkyňu zrážať z jej mzdy aj vyššiu čiastku, a práve preto dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná aj z titulu neurčitosti zmluvného dojednania o výške zrážok. Uvedené ustanovenie predstavuje jednostranné neprímerané zvýhodnenie zmluvnej strany veriteľa, ktorým má byť bezpodmienečne uspokojený aj nad dohodnutú výšku mesačnej zrážky.

40. Neprípustné navyšovanie zrážok zo mzdy nad dohodnutú výšku predstavuje obchádzanie náležitosti dohody o výške mesačných zrážok zo mzdy. Vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že žalobkyňa ako spotrebiteľka, dlžník, mala možnosť odmietnuť zabezpečovací prostriedok poskytovaného úveru. Žalobkyňa na pojednávaní uviedla, že neuzavrela dohodu o zrážkach zo mzdy slobodne, pričom išlo o vopred určenú zmluvnú podmienku vo formulárovom zmluvnom type, ktorú žalobkyňa musela akceptovať a podrobiť sa jej. Žalobkyňa dohodu o zrážkach zo mzdy nemala možnosť odmietnuť. Taktiež poukázala na to, že síce svojmu zamestnávateľovi predložila uznesenie Okresného súdu v Leviciach o nariadení neodkladného opatrenia, ktorým súd uložil žalovanému, že je povinný zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy, avšak zamestnávateľ žalobkyne naďalej vykonáva zrážky zo mzdy.

41. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žalobkyňa podpísala dňa 24.11.2015 zmluvu o spotrebiteľskom úvere pod č. 405401649 a dňa 24.11.2015 aj dohodu o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov.

42. Možnosť skúmať aj bez návrhu nekalú povahu podmienky predstavuje prostriedok vhodný na dosiahnutie výsledku stanoveného v článku VI Smernice 93/13/EHS, teda na zabránenie tomu, aby jednotlivý spotrebiteľ nebol viazaný nekalou podmienkou a zároveň na dosiahnutie cieľa stanoveného v článku VII Smernice. Bolo povinnosťou súdu postupovať v súlade s judikatúrou komunitárneho práva. Súdny dvor v Luxemburgu zdôrazňuje opakovane, že nerovný stav medzi spotrebiteľom a dodávateľom služby (keďže zmluvné podmienky predkladá dodávateľ služby bez možnosti korekcie spotrebiteľa) môže byť kompenzovaný iba pozitívnym zásahom vonkajším vo vzťahu k samotným zmluvným stranám.

43. Dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená medzi stranami sporu je zmluvnou podmienkou spôsobujúcou hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa, pretože spotrebiteľ je nútený kedykoľvek strpieť vykonávanie zrážok zo mzdy na úhradu pohľadávky veriteľa vyčíslenej zamestnávateľovi bez súdnej kontroly, a teda ide o tzv. mimosúdne zrážky zo mzdy. Dlžník preto takéto zrážky zo mzdy nedokáže priamo voči svojmu zamestnávateľovi zastaviť, a to napriek neexistencii súdneho rozhodnutia, ktoré by judikovalo sporný právny stav. Moc nad majetkom žalobkyne ako spotrebiteľky je koncentrovaná v rukách veriteľa, ktorý na stanovenie výšky pohľadávky a jej príslušenstva na účely mimosúdneho postihnutia jeho majetku nepotrebuje súdne rozhodnutie. Uzavretá dohoda o zrážkach zo mzdy poskytuje žalovanému ako veriteľovi priamo právny priestor na postihnutie majetku žalobkyne, a to vrátane plnení z neprijateľných zmluvných podmienok. Dohoda o zrážkach zo mzdy je zmluvnou podmienkou spôsobujúcou hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech žalobkyne, čo je v rozpore s ust. § 53 Obč. zákonníka, keďže žalobkyňa bola v čase

vzniku zmluvy o spotrebiteľskom úvere nútená uzatvoriť aj dohodu o zrážkach zo mzdy. Je nesporné, že vnútroštátnemu súdu prislúcha posúdiť, či možno zmluvnú podmienku kvalifikovať ako nekalú.

44. Žalobkyňa preukázala naliehavý právny záujem na určení neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy. Totiž na základe dohody o zrážkach o mzdy si žalovaný ako veriteľ uplatnil svoje právo a požiadal zamestnávateľa žalobkyne o realizáciu zrážok zo mzdy písomným podaním zo dňa 11.04.2016, ktorú listinu žalobkyňa súdu predložila. Žalobkyni sú vykonávané zrážky zo mzdy podľa karty zrážok zamestnanca zo dňa 20.04.2017, ktorú žalobkyňa súdu tiež predložila. Bez určenia neplatnosti dohody by právne postavenie žalobkyne ako dlžníčky bolo neisté a súčasne by bolo ohrozené právo žalobkyne na disponovanie so svojou mzdou, a preto súd žalobe v celom rozsahu vyhovel. Naliehavý právny záujem je daný, nakoľko len určovací žalobou sa môže odstrániť stav neistoty, v ktorom sa žalobkyňa nachádza, pretože len deklarovaným vyslovením neplatnosti predmetnej dohody môže následne argumentovať vo vzťahu k svojmu zamestnávateľovi, aby neprevádzal zrážky zo mzdy.

45. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

46. Žalobkyňa mala v konaní plný úspech, a preto jej súd priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

47. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

48. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

49. O výške trov konania rozhodne súdny úradník samostatným uznesením po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku súdu prvej inštancie.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu v Leviciach na Krajský súd v Nitre v dvoch písomných vyhotoveniach.

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis (§ 127 ods. 1 CSP).

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcim konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.